

Fw: На вниманието на конкурсната комисията към ВАС за КПК_Въпроси към кандидата за член на КПК от квотата на ВАС

Георги Стоянов

to:

Магдалена Илиева

02.07.2026 17:41

Hide Details

From: Георги Стоянов/SAC/JUSTICE

To: Магдалена Илиева/SAC/JUSTICE@JUSTICE

1 Attachment

Въпроси по процедура КПК_квота ВАС_М. Шотева.pdf

-----Forwarded by Георги Стоянов/SAC/JUSTICE on 07/02/2026 05:40PM -----

To: g.stoyanov@sac.justice.bg, m.cucekova@sac.justice.bg

From: "BILI Team" <office@bili-bg.org>

Date: 07/02/2026 05:24PM

Cc: "office@bili-bg.org" <office@bili-bg.org>

Subject: На вниманието на конкурсната комисията към ВАС за КПК_Въпроси към кандидата за член на КПК от квотата на ВАС

(See attached file: Въпроси по процедура КПК_квота ВАС_М. Шотева.pdf)

Уважаеми членове на Конкурсната комисия за избор на член на Комисията за противодействие на корупцията от квотата на Върховния административен съд

На основание т. 24 от ПРОЦЕДУРНИ ПРАВИЛА за избор на член на Комисията за противодействие на корупцията от Общото събрание на Върховния административен съд, отправяме към кандидата за член на КПК от квотата на ВАС следните въпроси:

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ

Как си обяснявате липсата на конкуренция при излъчването на номинации от Върховния административен съд за член на Комисия за противодействие на корупцията? Бихте ли разказали как се стигна до Вашата номинация?

Трябва ли КПК да се самосезира и да разследва български граждани, включени в санкционни списъци за корупция от външни юрисдикции?

В Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности бяха разширени обстоятелствата на деклариране, като се включиха криптовалюти, както и тайни и/или неформални организации и общества. По какъв начин ще осигурите ефективен контрол за съответствие на тези обстоятелства?

Антикорупционната комисия изначално не се ползва с обществено доверие и неодобрението към нея е изключително високо^[1]. Как си обяснявате тези обществени нагласи? Какви мерки бихте предприели за повишаване на ефективността и легитимността на Комисията пред обществото?

Как бихте гарантирали, че Комисията за противодействие на корупцията няма да се подава на политически или друг външен неправомерен натиск, имайки предвид че основните критики към работата на КПК са свързани с избиращелност и политически зависимости в дейността?

Как ще гарантирате защитата на лицата, които подават сигнали за корупция, след като друг орган е упълномощен да съблюдава общата защита на лицата, които подават сигнали за нередности?

Смятате ли, че нивото на взаимодействие между различните органи, призвани за борба с корупцията трябва да бъде задълбочено или напротив – автономията на всяко от тях трябва да е водещ приоритет?

Какви според Вас са основните слабости на досегашните антикорупционни структури и по какъв начин Вашият подход ще предотврати повторението им?

България продължава да е единствената държава член на ЕС, в която няма реални резултати в борбата с корупцията, като едновременно страната е лидер по брой на органи с антикорупционни правомощия. Считате ли, че разделянето на дейността по отнемане на незаконно придобитото имущество от политиките по превенция на корупцията, разработването на мерки за нейната превенция и противодействие на корупцията сред лицата, които заемат публични позиции в два отделни органа ще доведе в стратегически план до постигането на реални резултати в тази сфера и защо?

- . Ако след две години се наложи да отчетете изпълнението на концепцията си пред Върховния административен съд, кои резултати бихте определили като доказателство за успешен мандат?
- . По какъв начин ще бъде направено функционалното разпределение на отговорностите между членовете на Комисията?

II. ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МАРИАНА ШОТЕВА ПО ПРЕДСТАВЕНАТА КОНЦЕПЦИЯ

На стр. 4 от Вашата Концепция цитирате влошаването на Индекса за възприятие на корупцията на Transparency International до 40 точки и 84-то място — „най-лош резултат от 2012 г.“ Какъв е Вашият анализ? Защо въпреки институционалните реформи от 2018 г. насам, резултатите не се подобряват, а се влошават? Вашата концепция предлага много инструменти, но не отговаря на въпрос кой специфичен дефект на досегашните органи е довел до този провал и как предложените мерки адресират различно проблема от вече провалилите се?

На стр. 16 от Вашата концепция предлагате национална кампания под надслов „Нулева толерантност към корупцията“ и ред комуникационни инструменти. Подобни кампании са провеждани и от предишните антикорупционни органи. По какви измерими критерии ще преценявате дали тези инициативи са ефективни? Какъв е рискът те да се превърнат в рекламен разход без реален ефект върху поведението на служителите?

На стр. 24 от Вашата концепция подчертавате важността на гаранциите „за спазване на законността, пропорционалността и защита на човешките права“ при оперативно-издирвателните действия. Кой ще осъществява независим контрол върху тези действия на самата КПК? Как ще гарантирате, че комисията няма да следва модела на прокуратурата, при който често по знакови дела институцията злоупотребява с правомощията си?

На стр. 38 от Вашата концепция заявявате, че, ако бъдете избрана за председател на КПК, приоритетът Ви ще бъде консенсусният модел. В този контекст как гледате на конструкцията „3 от 5 гласа“, която следва да гарантира независимостта на Комисията? Как бихте реагирали, ако трима членове формират устойчиво мнозинство по политически или институционален признак и как това би кореспондираше с заявената от вас нагласа за „консенсусен модел“?

В концепцията си разкриването и разследването на корупционни престъпления са очертани подробно, но отношението между КПК и прокуратурата остава неясно. Къде според Вас са границите между правомощията на Комисията и тези на прокуратурата и другите контролни органи? И на следващо място – КПК може да разследва, събира доказателства, но обвинението и съдебното преследване остават в правомощията на прокуратурата. При досегашния опит с подобни комисии имаше системни проблеми с предаването на материали и липсата на обвинителни актове. Какъв е Вашият конкретен механизъм за гарантиране, че разследванията на КПК не завършват в „черна дупка“ на прокурорска бездейственост?

С уважение,

[1] Вж. напр. изследването: „Обществени нагласи към еднолични и колективни органи, избирани от Народното събрание“. БИПИ. 2025 г. Отрицателни оценки за дейността на КОНПИ изразяват 63,4% от гражданите, което я превръща в най-критично оценения орган от изследваните.

--

Екипът на БИПИ / BILI Team
www.bili-bq.org

Български институт за правни инициативи

Ул. „Г. С. Раковски“ № 132, ет. 3 Тел.: +359/2/9808084
София 1000 www.bili-bg.org
България office@bili-bg.org

Изх. № ИППН 61/02.07.2026

ДО

Конкурсната комисия за избор на член на
Комисията за противодействие на
корупцията от квотата на Върховния
административен съд

*Относно: Въпроси към кандидата за член на Комисия за противодействие на корупцията
от квотата на Върховния административен съд*

Уважаеми членове на конкурсната комисия към Върховния административен съд,

На основание чл. 24 от Процедурните правила за избор на член на Комисията за противодействие на корупцията от общото събрание на съдиите от Върховния административен съд и във връзка с чл. 11, ал. 10 от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, отправяме към г-жа Мариана Шотева, кандидат за член на КПК от квотата на Върховния административен съд, следните:

ВЪПРОСИ

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ

Как си обяснявате липсата на конкуренция при излъчването на номинации от Върховния административен съд за член на Комисия за противодействие на корупцията? Бихте ли разказали как се стигна до Вашата номинация?

Трябва ли КПК да се самосезира и да разследва български граждани, включени в санкционни списъци за корупция от външни юрисдикции?

В Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности бяха разширени обстоятелствата на деклариране, като се включиха криптовалuti, както и тайни и/или неформални организации и общества. По какъв начин ще осигурите ефективен контрол за съответствие на тези обстоятелства?

Антикорупционната комисия изначално не се ползва с обществено доверие и неодобрението към нея е изключително високо¹. Как си обяснявате тези обществени нагласи? Какви мерки бихте предприели за повишаване на ефективността и легитимността на Комисията пред обществото?

Как бихте гарантирали, че Комисията за противодействие на корупцията няма да се подава на политически или друг външен неправомерен натиск, имайки предвид че основните критики към работата на КПК са свързани с избирателност и политически зависимости в дейността?

Как ще гарантирате защитата на лицата, които подават сигнали за корупция, след като друг орган е упълномощен да съблюдава общата защита на лицата, които подават сигнали за нередности?

Смятате ли, че нивото на взаимодействие между различните органи, призвани за борба с корупцията трябва да бъде задълбочено или напротив – автономията на всяко от тях трябва да е водещ приоритет?

Какви според Вас са основните слабости на досегашните антикорупционни структури и по какъв начин Вашият подход ще предотврати повторението им?

България продължава да е единствената държава член на ЕС, в която няма реални резултати в борбата с корупцията, като едновременно страната е лидер по брой на органи с антикорупционни правомощия. Считате ли, че разделянето на дейността по отнемане на незаконно придобитото имущество от политиките по превенция на корупцията, разработването на мерки за нейната превенция и противодействие на корупцията сред лицата, които заемат публични позиции в два отделни органа ще доведе в стратегически план до постигането на реални резултати в тази сфера и защо?

Ако след две години се наложи да отчетете изпълнението на концепцията си пред Върховния административен съд, кои резултати бихте определили като доказателство за успешен мандат?

1

Вж. напр. изследването: „Обществени нагласи към еднолични и колективни органи, избирани от Народното събрание“. БИПИ. 2025 г. Отрицателни оценки за дейността на КОНПИ изразяват 63,4% от гражданите, което я превръща в най-критично оценения орган от изследваните.

По какъв начин ще бъде направено функционалното разпределение на отговорностите между членовете на Комисията?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МАРИАНА ШОТЕВА ПО ПРЕДСТАВЕНАТА КОНЦЕПЦИЯ

На стр. 4 от Вашата Концепция цитирате влошаването на Индекса за възприемане на корупцията на Transparency International до 40 точки и 84-то място — „най-лош резултат от 2012 г.“ Какъв е Вашият анализ? Защо въпреки институционалните реформи от 2018 г. насам, резултатите не се подобряват, а се влошават? Вашата концепция предлага много инструменти, но не отговаря на въпрос кой специфичен дефект на досегашните органи е довел до този провал и как предложените мерки адресират различно проблема от вече провалилите се?

На стр. 16 от Вашата концепция предлагате национална кампания под надслов „Нулева толерантност към корупцията“ и ред комуникационни инструменти. Подобни кампании са провеждани и от предишните антикорупционни органи. По какви измерими критерии ще преценявате дали тези инициативи са ефективни? Какъв е рискът те да се превърнат в рекламен разход без реален ефект върху поведението на служителите?

На стр. 24 от Вашата концепция подчертавате важността на гаранциите „за спазване на законността, пропорционалността и защита на човешките права“ при оперативно-издирвателните действия. Кой ще осъществява независим контрол върху тези действия на самата КПК? Как ще гарантирате, че комисията няма да следва модела на прокуратурата, при който често по знакови дела институцията злоупотребява с правомощията си?

На стр. 38 от Вашата концепция заявявате, че, ако бъдете избрана за председател на КПК, приоритетът Ви ще бъде консенсусният модел. В този контекст как гледате на конструкцията „3 от 5 гласа“, която следва да гарантира независимостта на Комисията? Как бихте реагирали, ако трима членове формират устойчиво мнозинство по политически или институционален признак и как това би кореспондираше с заявената от вас нагласа за „консенсусен модел“?

В концепцията си разкриването и разследването на корупционни престъпления са очертани подробно, но отношението между КПК и прокуратурата остава неясно. Къде

Български институт за правни инициативи

Ул. „Г. С. Раковски“ № 132, ет. 3 Тел.: +359/2/9808084
София 1000 www.bili-bg.org
България office@bili-bg.org

според Вас са границите между правомощията на Комисията и тези на прокуратурата и другите контролни органи? И на следващо място – КПК може да разследва, събира доказателства, но обвинението и съдебното преследване остават в правомощията на прокуратурата. При досегашния опит с подобни комисии имаше системни проблеми с предаването на материали и липсата на обвинителни актове. Какъв е Вашият конкретен механизъм за гарантиране, че разследванията на КПК не завършват в „черна дупка“ на прокурорска бездейственост?

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни инициативи